AI ontmaskerd

Op 18 september heb ik een lezing gegeven met de titel *AI ontmaskerd*. Ik wil een ander licht laten schijnen op AI dan de vaak hysterische media. Om echt “achter de sluier” te kijken, helpt het om kunstmatige intelligentie (KI) door een historische lens te bekijken, want KI is geen fenomeen van de laatste paar jaar.

Het idee van kunstmatig leven of kunstmatige intelligentie is zo oud als onze verbeelding. Denk aan het tot leven wekken van een door mensen gemaakt wezen in *Frankenstein*, of aan Talos, de metalen gigant en beschermer voor het oude Kreta (Griekenland). Al eeuwenlang spelen mensen met het idee dat we iets kunnen bouwen dat op ons lijkt, of op z’n minst ons gedrag kan imiteren. Dat we met de technologie van vandaag stappen zetten richting die fascinatie, is dus niet vreemd.

Toch blijven die stappen naar kunstmatig leven kleiner dan vaak wordt voorgesteld. Wat wij tegenwoordig “intelligentie” noemen, is niet hetzelfde als menselijk denken. Kunstmatige intelligentie is niets anders dan een complexe wiskundige berekening. Die berekening is in staat patronen in tekst, beeld of geluid te herkennen, vaak op een schaal die wij met het blote oog niet kunnen overzien.
Ze doen dat zo goed dat ze intelligent lijken. De vraag is dan of ze dat ook echt zijn, of dat wij vooral veel waarde hechten aan onze eigen vaardigheden en die vervolgens terugspiegelen op de machine.

Wij mensen verbinden graag gelijke gevolgen aan dezelfde oorzaken. Als wij taal begrijpen en kunnen schrijven dankzij onze intelligentie, dan móét kunstmatige intelligentie dat zinnen formuleert toch ook intelligent zijn?
Als wij kunnen schilderen met onze creativiteit en intelligentie, dan móét kunstmatige intelligentie dat afbeeldingen of video's maakt móét dan toch ook creatief zijn?

Die redenering is begrijpelijk, zeker wanneer je niet ziet wat er onder de motorkap gebeurt. Zou een hele complexe wiskundige berekening een interne kennis hebben van onze wereld? Ze zijn, hoe indrukwekkend dan ook, statistische constructies die uitzonderlijk goed zijn in waar ze voor bedoeld zijn, patroonherkenning, zelfs zo goed dat wij mensen de patronen niet eens herkennen of zien. Maar hoe is een KI-model dan in staat terug te praten?

Een KI-model dat ‘terugpraat’ doet in feite één ding heel snel: het raadt welk woord er het best na het vorige komt. Elke gok is een uitkomst van een berekening; die uitkomst verwijst naar een woord. Zo bouwt KI, woord voor woord, een zin op. Dat lukt omdat het systeem heel veel tekstpatronen heeft gezien. Herken je het patroon, dan kun je voorspellen wat er waarschijnlijk volgt. Daarom voelt het alsof KI precies weet wat u bedoelt, terwijl het eigenlijk steeds een volgende stap inschat.

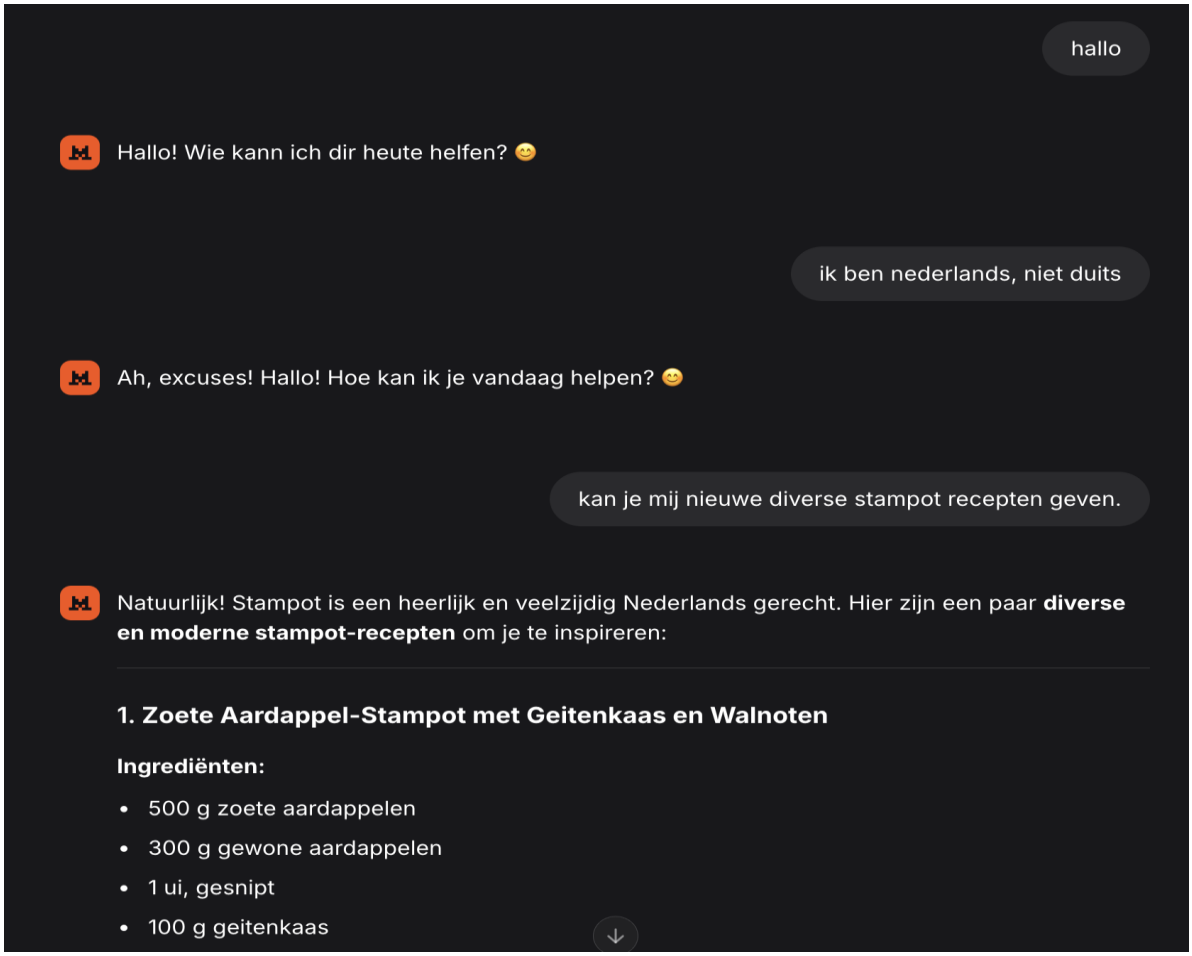

Afb.1 Kunstmatige Intelligentie Model Mistral AI dat reageert op mijn berichten.

Het zou zomaar kunnen dat wij mensen intelligentie ooit kunnen modelleren met technologie, maar met de KI van tegenwoordig zijn we daar nog lang niet. Waarschijnlijk ook niet in de komende decennia. Eén ding is zeker: we zullen moeten inleveren op ons gevoel van egofictatie van onze vaardigheden, dat wil zeggen ons niet identificeren met ons kunnen. Het betekent veel meer om mens te zijn, dan kunnen lezen, schrijven en zelfs kunst maken.

Zoals bij elke technologie kan AI ten goede of kwade worden gebruikt, en niet altijd in ons voordeel. Er liggen duidelijke kansen voor KI, denk bijvoorbeeld aan een wereld waarin iedereen persoonlijke medicijnen toegediend krijgt, specifiek gemaakt voor jouw lichaam. Als AI voor de rotklusjes en routinetaken zorgt, kunnen wij ons richten op taken die moeilijk zijn voor kunstmatige intelligentie, zoals het bedenken van nieuwe ideeën. Tegelijkertijd moeten we ook oppassen, door te veel uitbesteding, worden we minder vaardig in taken waarbij we vroeger onze hersenen actief gebruikten. Het brein is als een spier: zonder training neemt het vermogen af.

Moet u dan kunstmatige intelligentie gaan gebruiken? Simpel gezegd: ik denk van niet. Zie het als gereedschap dat helpt om taken uit te voeren. Als u niet gaat timmeren, heeft u dan een hamer nodig?

Proberen mag altijd. Ontdek gerust wat kunstmatige intelligentie kan doen door eens te praten met **https://mistral.ai/.** Dat is een Frans AI-bedrijf dat rekening houdt met Europese regelgeving rond persoonlijke data. Ga in gesprek met Mistral AI, zoals ik heb gedaan in de afbeelding hierboven en heb een beetje lol!

Sam van Roosmalen.